
Til	Vår saksbehandler	Vår dato	Vår referanse
Fylkesmannen i Trøndelag	Torgeir Mørch	24.08.2020	2015/3725-72/348
		Tidligere dato	Tidligere referanse
		15.06.2020	2015/3725-66/348

Ørland flystasjon - Tilbakemelding på høring av tilleggsutredning til søknad om utslippstillatelse - Tilbakemelding Forsvarsbygg

Bakgrunn

Forsvarsbygg viser til revidert søknad om utslippstillatelse fra avising. Etter pålegge fra Fylkesmannen i Trøndelag om undersøkelser for plattform for flyavising ved Ørland flystasjon, ble rapport som beskriver miljøbelastning og løsninger for håndtering av glykolholdig overvann for avisningsplattformen oversendt den 15.06.2020.

Fylkesmannen ønsket å legge denne ut på offentlig høring. Høringen hadde svarfrist 17 august 2020.

Høringsuttalelser

Innen fristens utløp har det kommet inn 5 høringsuttalelser. Disse ble oversendt Forsvarsbygg pr e-post den 21.08.2020, med svarfrist innen 31.08.2020.

Disse er som følger:

- Kystverket
- Statens vegvesen
- Trøndelag fylkeskommune
- Fosen Naturvernforening

- Svein Erik Morseth og Randi Nesset

De innkommende høringsuttalelsene svares ut i egne avsnitt under:

Kystverket

Kystverket viser til tidligere uttalelse til søknaden. Disse uttalelsene er svart ut av Forsvarsbygg tidligere. Kystverket meddeler at de utover tidligere uttalelser, ikke har særskilt å merke til rapporten. De meddeler at de heller ikke har forutsetning til å vurdere hvilke alternativer som vil være mest formålstjenlig for håndtering av glykolholdig spillvann. På generelt grunnlag mener de at forhold mellom kostnad og nytte bør være avgjørende for valg av alternativ løsning.

Forsvarsbygg tar uttalelsen fra Kystverket til etterretning. Forsvarsbygg bemerker at kost/nytte vurdering ligger til grunn for den løsningen som er anbefalt, med påkobling til kommunalt nett ved avisingsplattformen. Denne løsningen svarer på pålegget fra Fylkesmannen til en lavest økonomisk og miljømessig kostnad.

Statens vegvesen

Statens vegvesen meddeler at de har ingen merknader til høringen. Forsvarsbygg tar uttalelsen fra Statens vegvesen til etterretning.

Trøndelag fylkeskommune

Trøndelag fylkeskommune viser til at de som vannforvaltningsmyndighet tar utgangspunkt i vannforskriften. De mener at overordnet målsetning bør være en minst mulig miljøbelastning på tilstøtende resipienter, og at det på lang sikt blir et blå/grønt bærekraftig alternativ. Trøndelag fylkeskommune mener at alternativ 4, med pumpestasjon og egen utslippsledning til sjøen mot sør, vil være det alternativet som best dekker denne målsetningen.

Forsvarsbygg kan ikke støtte og er sterkt uenig i denne påstanden, både med hensyn på kostnader og samlet miljøbelastning.

Forsvarsbygg viser til kommentaren vår til uttalelsen til Kystverket, og at en kost/nytte-vurdering ligger til grunn for den løsningen som er anbefalt. Med den løsningen vil glykolholdig vann bli ledet bort fra ferskvannsresipienten under driftsperioden og lede dette ut på dypt vann til en robust resipient. Sommerstid og når det ikke er drift på plattformen vil rent overflatevann kunne kobles inn på Meldalskanalen og dermed kunne opprettholde vannbalansen der, noe som vil være positivt i et miljøhenseende. Vi kan også opplyse om at Forsvarsbygg har hatt tett dialog med Ørland kommune under prosessen, slik at den løsning som er anbefalt er en omforent løsning med kommunen.

Løsningsforslag 4 kommer ut som et svært kostnadskrevenende løsning. Dette vil medføre betydelig lengre rørledning og med mer graving. Det må også etableres pumpestasjoner for å kunne pumpe vann ut til fjorden, siden det ikke er selvfall på Ørland.. Rørledningen vil måtte legges gjennom dyrket mark og delvis gjennom boligstrøk. Dette er eiendom som ligger utenom forswarets arealer, noe som kan medføre behov for ekspropriasjon av grunn.

Forsvarsbygg mener at en slik løsning ikke kan forsvares i et kost/nytte-perspektiv og det vil, med så få avisinger og lite forbruk som det er søkt om, ikke kunne forsvares.

Trøndelag fylkeskommune viser selv til ulemper (som sitert) at glykolholdig vann kan bli stående i ledningen over forholdsvis lang tid, ettersom antall avisinger er få, og at det kan gå lang tid mellom hver avising og at dette kan medføre tilslamming av ledningen og anaerob nedbrytning av glykolen. Fylkeskommunen mener at dette bør en kunne finne en løsning på. En slik løsning vil bli svært driftskrevende ved at man f.eks. må tilføre og pumpe store mengder ferskvann gjennom rørledningen for å være sikker på at man har fått tømt rørledningen for glykol. Eller alternativt å tilsette oksidasjonsmidler ved pumpestasjoner. Dette vil gi store utgifter til drift som ikke er formålstjenlig.

Kulturminner

Fylkeskommunen mener at avhengig av hvilken løsning som blir valgt kan det bli aktuelt med arkeologiske registreringer. De mener at dette gjelder dersom det blir gravd nye traseer for påkobling til kommunalt ledningsnett via Hårberg eller via Hovde.

Det er ikke lagt opp til arkeologiske registreringer i forbindelse med graving av rørledning til Hårberg. Dette vil bli en rørledning på ca. 850 m og vil bli etablert gjennom forswarets arealer og allerede oppgravde og berørte arealer. Vi mener derfor at sannsynligheten for

å påtreffe kulturminner i traséen er forsvinnende liten og dermed ikke forsvarer en arkeologisk registrering i forkant. Men Forsvaret har i sin miljøoppfølgingsplan for Ørland fokus på kulturminner, slik at dersom det skulle påtreffes kulturminner i forbindelse med gravingen vil gravearbeidene stanses og Trøndelag fylkeskommune varsles.

Oppsummering Trøndelag fylkeskommune

Forsvarsbygg mener at vi har dokumentert og underbygget at løsningsforslag 4 ikke kan forsvares i et kost/nytte-perspektiv. Vi mener at løsningsforslag 2 med påslipp til eksisterende spillvannssystem inne på flystasjonen svarer på pålegget fra Fylkesmannen til en lavest mulig kostnad. Det vil også være den løsningen som medfører minst mulig inngrep i grunn (med unntak av null alternativet). Forsvarsbygg mener løsningsforslag 4 vil være svært lite hensiktsmessig, og bli meget kostnadskrevende både i investering og drift og kan ikke forsvares sett opp mot de beskjedne mengdene glykolholdig vann.

Fosen Naturvernforening

Fosen Naturvernforening har i sin uttalelse også kommentert på baneavising og omsøkt økt mengde på grunn av økt areal. Dette har Forsvarsbygg kommentert ut tidligere og viser til tidligere kommentarer til dette. Vi velger derfor å kommentere på det som går på avrenning fra plattformen og forbruk av flyavisingsvæske.

Fosen Naturvernforening hevder at Propylenglykol til flyavising er oppgitt å være mindre miljøskadelig enn midlene til baneavising. De viser til sikkerhetsdatabladet og hevder at en skal unngå utslipp til avløp, kloakkledning og vannløp og at lokale myndigheter skal varsles ved større utslipp. De skriver videre at stoffet skal behandles som farlig avfall. Til det siste så viser vi til Sikkerhetsdatablad for SAFEWING MP I ECO Plus (80) fra produsenten Aerochem AB. Der står det under DEL 13: Fjerning av kjemikalieavfall 13.1. Metoder for avfallsbehandling: «*Unngå utslipp til kloakkavløp eller overflatevann. Ikke farlig avfall i overensstemmelse med avfallsforskriften. Avfallet skal leveres til et lovlig avfallsanlegg*». Det betyr at avfallsprodukter og ren ublandet glykol ikke skal helles ut i kloakken. Det vil ikke skje. På flyene brukes en vannuttynnet blanding gjerne 50/50 og vil da ikke være definert som et avfall. Glykolholdig avfall vil håndteres i overensstemmelse med avfallsforskriften.

Fosen Naturvernforening mener at det bør etableres et eget oppsamlingssystem som kan ta imot mest mulig av de 80% som renner direkte ned på bakken. Løsningen som er foreslått, dvs. etablering av et nytt dekke av betong med underliggende membran og bortledning av glykolholdig vann til overvannssystem ved Håberg og videre ut i Brekstadbukta, vil gi en tilfredsstillende oppsamling og vil fjerne store deler av glykolavrenningen til Grandefjæra.

Fosen Naturvernforening mener at glykolholdig vann kan gjenvinnes eller leveres godkjent mottak. Alternativt anbefaler de at et lokalt renseanlegg med nedbryting utformes før en sender det til kommunal avløpsledning i fortynnet tilstand. De mener videre at flyavising bør foretas på et fast bestemt område med mulighet for oppsamling av veske.

Forsvarsbygg vil få bemerke at det på Ørland er avsatt ett bestemt område på plattformen som vil være til avising av fly. Dette området ligger ved oppsamlingstanken og det er drenering i dekket. Dette vil føre til at det meste av avisingsvæsken renner til tanken og ikke ut i grunnen. Vi mener at det vil være lite hensiktsmessig å måtte kjøre glykolholdig til godkjent mottak. Det finnes ikke, etter det vi erfarer, godkjent mottak i nærheten av Ørland. En slik løsning ville medført lange transportavstander med vann med en begrenset mengde glykol. Og på grunn av den relativt beskjedne mengden glykol, i forhold til vann, kan heller ikke gjenvinning forsvares. Vi vil igjen få bemerke at omsøkt mengde glykol utgjør kun 410 personekvivalenter (PE) pr sesong.

Forsvarsbygg viser til rapport fra NIVA (rapport l.nr. 7221-2017) med redegjørelse for miljøtilstanden i Grandefjæra. Der står det at: «*Samtlige stasjoner fikk «god» tilstand ut fra EQR-verdien, som altså tilfredsstiller kravet i vannforskriften for dette kvalitetselementet*». Det betyr at det påvises liten effekt ut til det marine miljøet fra avrenning av avisingskjemikalier. Videre viser vi til rapport med resultater fra episodestudium vinteren 2016-2017 hvor det står:

«Formiat og urea påvises i liten grad i avrenningen fra Ørland flystasjon. Årsaken til dette er at en del av kjemikaliene blir liggende igjen (over tid) på sidearealer til rulle- og taksebanene og at avrenningen av avisingskjemikalier fortynnes i stor grad av avrenning fra resten av nedbørfeltet. Beregningene viser at avisingskjemikaliene som brukes på Ørland flystasjon teoretisk bidro til utslipp av ca. 5000-7000 PE per år i «normalårene»

2015 og 2016, ca. 3000 PE i 2017. Resultatene fra overvåkingsprogrammet viser imidlertid at BOF5 bare unntaksvis blir påvist i konsentrasjoner over kvantifiseringsgrensen (3 mg O2/l). Årlig målt transport av BOF5 til Grandefjæra, basert på overvåkingsdata fra perioden september 2014-juli 2017, var 500-800 PE».

Oppsummering Fosen Naturvernforening

Forsvarsbygg mener at ovennevnte dokumentasjon og redegjørelse er med på å underbygge at utslipp av glykol fra flyavisingen ikke påvirker Grandefjæra negativt. Det er derfor ikke grunn til å iverksette de omfattende tiltakene foreslått av Fosen Naturvernforening.

Svein Erik Morseth og Randi Nesset

Uttalelsen fra Svein Erik Morseth og Randi Nesse er datert 18.08.2020 og således etter fristens utløp. Men Forsvarsbygg velger å svare ut uttalelsen.

De kommenterer at som grunneiere i Grandefjæra er det ikke ønskelig med videreføring av utslipp til Meldalskanalen slik det er i dag. Dette mener de på grunn av at Grandefjæra er RAMSAR-område/naturreservat med rikt fugleliv og bløtdyr/snegler. Det opplyses at det utøves bl.a. høsting av strandsnegler i området. Storfe beiter ved Grandefjæra og har mulighet til å ta drikkevann fra bekken. De mener at alternativet, nullalternativet, med opprettholdelse av dagens løsning er ikke ønskelig å videreføre. Deres hoved tilbakemelding er at ut i fra COWI-rapporten og kost/nytte ser overføring av avisingsvannet til kommunalt nett å være den beste løsningen.

Forsvarsbygg ønsker å bemerke at kanalene fortsatt vil være åpne slik det de er i dag. Det legges ikke opp til noen endring eller lukking av de åpne kanalene. Dette er kommentert og redegjort for i tidligere uttalelser. Og det understrekes at det kun er glykolholdig vann fra plattformen for flyavising dette gjelder, og at når det ikke foretas avising på plattformen, som f.eks. sommerstid, vil rent overvann fortsatt dreneres ut til Meldalskanalen. Dette gjøres for å opprettholde vannbalansen ut til resipient og ikke unødig belaste kommunens overvannsnett med regnvann. Avrenning fra baneavising er ikke en del av denne høringen. Ellers tar Forsvarsbygg uttalelsen til etterretning.

Oppsummering og konklusjon

Forsvarsbygg anser at vi med dette har svart ut de innkommende høringsuttalelser. Forsvarsbygg anser at det er løsning 2 med påslipp til eksisterende spillvannssystem inne på flystasjonen faller gunstig ut i et kost/nytte-perspektiv (med unntak av null alternativet). Vi mener at det også svarer på pålegget fra Fylkesmannen til en lavest miljømessig og økonomisk kostnad.

Det vil ikke bli gjennomført arkeologiske registreringer i forkant av graving av rørledning til Hårberg.

Torgeir Mørch
Forsvarsbygg

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og derfor ikke signert.

Kopi til:
Ørland kommune

Postboks 401

7130

BREKSTAD